

Hierbij ontvangt u het februarinummer van de digitale nieuwsbrief van de Historische Vereniging Oud Leiden. In deze nieuwsbrief onder andere de agenda voor de maanden februari en maart, een van de interviews van de Stem van Leiden, de foto's die deze maand op de Leidse historische kalender te zien zijn, aandacht voor een van de vele geveltekens die Leiden rijk is en een mooie afbeelding uit de Beeldbank.

Kijk voor meer informatie over de Historische Vereniging Oud Leiden en haar activiteiten op www.oudleiden.nl.

[View this email in your browser](#)

Nieuwsbrief van de Historische Vereniging Oud Leiden

Februari 2018

Agenda februari/maart

Lezing 20 februari 2018: Ziekten, zorg en zoektochten:
invloeden en betekenissen van ziekten in omgeving Rijnland 1700-1900

Zondag 4 februari 2018

Lezing door Herbert van Hoogdalem en Kees Walle, Het Armenbolwerk - of de geschiedenis van een vergeten begraafplaats

Plaats: Begraafplaats Groenesteeg, Groenesteeg 126

Aanvang: 14.30 uur

Deze lezing wordt georganiseerd door de Stichting tot instandhouding van de begraafplaats Groenesteeg.

[Informatie](#)

Woensdag 14 februari 2018

Lezing door Jan Tolboom 'Leidse fotografen in de 19de eeuw'

Plaats: Lokhorstkerk, Pieterskerkstraat 1

Aanvang: 20.00 uur, inloop met koffie vanaf 19.30 uur

Toegang: gratis voor leden op vertoon van lidmaatschapskaart 2017, niet-leden betalen 5 euro.

[Informatie](#)

Dinsdag 20 februari 2018

Lezing door dr. Mieneke te Hennepe (Rijksmuseum Boerhaave) 'Ziekten, zorg en zoektochten: invloeden en betekenissen van ziekten in omgeving Rijnland 1700-1900'

Plaats: Scheppingskerk, Van Poelgeestlaan 2, Leiderdorp

Aanvang: 20.00 uur

Deze lezing wordt georganiseerd door de afdeling Rijnland van de Nederlandse Genealogische Vereniging. Leden van de HVOL hebben gratis toegang op vertoon van hun lidmaatschapskaart 2017.

[Informatie](#)

Zondag 4 maart 2018

Rondleiding 'Vrouwen op Groenesteeg'

Plaats: Begraafplaats Groenesteeg, Groenesteeg 126

Aanvang: 14.30 uur

Deze rondleiding wordt georganiseerd door de Stichting tot instandhouding van de begraafplaats Groenesteeg.

[Informatie](#)

Woensdag 28 maart 2018

Algemene ledenvergadering HVOL, gevolgd door een lezing over de Monumentale Kunst van de Wederopbouw in Leiden door Jos Hooghuis.

Plaats: Tuinzaal Grandcafé de Burcht, Burgsteeg 14

Aanvang: 19.30 uur

Deze bijeenkomst is alleen voor leden van de HVOL, toegang op vertoon van lidmaatschapspas.

[Informatie](#)

Kijk op www.rijnlandgeschiedenis.nl voor een overzicht van activiteiten en publicaties op het gebied van de geschiedenis van onze regio.

Prijswinnaars kleurwedstrijd bekendgemaakt

Ter ere van de 115^e verjaardag van de Historische Vereniging Oud Leiden had de vereniging een kleurwedstrijd uitgeschreven. Tijdens de diesviering (verjaardag van de HVOL) in de Hooglandse Kerk konden kinderen de kleurplaat inleveren. Op 31 januari werden de prijswinnaars ontvangen in Rijksmuseum Boerhaave. Dit waren: Timo (5), Fiene (6) en Sterre (13). De laatste kon er helaas niet bij zijn, maar werd vertegenwoordigd door haar zus.

De prijswinnaars werden ontvangen in Rijksmuseum Boerhaave, omdat dit museum (als bedrijfslid van de HVOL) voor alle winnaars vrijkaartjes ter beschikking had gesteld. Daarnaast kregen zij van HVOL-voorzitter Rens Heruer ook het boek 'Het raadsel van de onbekende ziekte' van de bekende Leidse huisarts Har Meijer. Annette Los van Boerhaave gaf alvast een klein voorproefje van het volledig vernieuwde museum, waaraan de winnaars binnenkort met hun familie een uitgebreid bezoek kunnen brengen.

De Stem van Leiden

L.C.P. Overdevest: Beste herinneringen aan het weeshuis

De heer L. C.P. Overdevest werd in mei 1943 in een huis op de Kaiserstraat geboren, waar zijn vader een kapperszaak had. Hij was de jongste van zes en heeft drie zussen en twee broers. Zijn grootvader was melkboer en vader Overdevest moest van hem melk halen bij Duynisveld in Voorschoten, waar hij zijn vrouw ontmoette, die boerendochter was.

De moeder van de heer Overdevest werd ziek bij zijn geboorte en overleed in 1946. Al als baby werd hij ondergebracht bij de Sint Margarita van Cortonastichting (later FIOM). Daarna werd hij in het R.K. Wees- en Oudeliedenhuis (later St. Maarten geheten) aan de Sint Jacobsgracht in Leiden geplaatst. Uiteindelijk kon vader Overdevest het gezin niet meer bij elkaar houden en belandden alle kinderen in dat weeshuis. In 1953 trouwde vader opnieuw en kwamen de kinderen bij hun vader en stiefmoeder te wonen.

Lees meer

Foto: De binnenplaats van het weeshuis aan de St. Jacobsgracht (foto: Henk Spek)

Aanbieding voor HVOL-leden: Het raadsel van de onbekende ziekte

Har Meijer, Het raadsel van de onbekende ziekte

Wanneer in 1832 een onbekende ziekte Leiden binnenvalt, weet stadsgeneesheer Jan van Outeren absoluut niet hoe hij zijn doodzieke patiënten beter moet maken. Hij doet een aderlating, geeft pillen en drankjes, maar niets helpt. Zijn zoon Japie en zijn vriendje Isaac spelen een belangrijke rol in de zoektocht naar de oorzaak van de ziekte. Hun omzwervingen door het negentiende-eeuwse Leiden geven een mooi beeld van de toenmalige sfeer in de stad. Met een informatieve wandeling door het centrum langs de locaties van het boek.

Winkelprijs: 12,50 euro. HVOL-ledenprijs: 5,00 euro.
Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

**Microscoop van Antoni van Leeuwenhoek tweede
in verkiezing 'Het Pronkstuk van Nederland'**

Op vrijdag 15 december trapte Jort Kelder op NPO 2 de nationale verkiezing van het pronkstuk van Nederland af. 30 stukken, van de Nachtwacht tot Nijntje en van de DAF tot Panorama Mesdag, maakten kans op de titel. Een daarvan was de microscoop van Antoni van Leeuwenhoek, waarvan een aantal exemplaren in het bezit zijn van het Leidse Rijksmuseum Boerhaave. Klik [hier](#) voor een korte animatiefilm over de microscoop.

Na een aantal stemrondes kwam dit object in de finale terecht, samen met het Plakkaat van Verlatinghe en De Nachtwacht. Daar kreeg het uiteindelijk 34 procent van de stemmen, waarmee het op de tweede plaats eindigde, achter het Plakkaat van Verlatinghe (43 procent), maar dus nog voor De Nachtwacht (23 procent). Een mooi resultaat voor de (geschiedenis van de) wetenschap en voor HVOL-bedrijfslid Rijksmuseum Boerhaave.

Met zijn zelfgemaakte instrumenten ontdekte Antoni van Leeuwenhoek (1632-1723) een compleet nieuwe wereld. Hij zag voor het eerst zaadcellen, bloedlichaampjes en

'kleine diertjes', ofwel bacteriën. Zijn systematische en uitgebreide onderzoek maakt hem tot de grondlegger van de microbiologie.

[Lees meer](#)

Historische kalender 2018 - februari

Een stadbus van de Eltax op het Stationsplein, midden jaren vijftig

De Eltax exploiteerde twee tegen elkaar inlopende ringlijnen, lijn K en lijn S. Lijn K begon bij de HBS aan de Burggravenlaan (nu het Bonaventura), en reed via de Professorenwijk naar het station, vandaaruit naar de Vondellaan en weer terug naar het station en ten slotte via het Kooipark weer naar de HBS aan de Burggravenlaan. Lijn S begon eveneens bij de HBS aan de Burggravenlaan, maar reed vervolgens via het Kooipark naar het station, vandaaruit via

de 5 Meilaan naar de Garenmarkt en weer terug via de 5 Meilaan naar het station en ten slotte van het station via de Professorenwijk weer naar de HBS aan de Burggravenlaan.

De bussen vervoerden bij de overname door de NZHVM in 1963 zo'n 50.000 passagiers per week. De Eltax was een particulier bedrijf en ontving geen subsidie. Op de bussen werd daarom reclame aangebracht, als extra bron van inkomsten.

Gevelnieuws: bovenlichten en snijramen

Een van de aandachtsgebieden van de werkgroep Geveltekens zijn bovenlichten en snijramen. Een bovenlicht is het raam boven de deur dat ervoor zorgt dat er licht in de gang valt. Aangezien een bovenlicht boven de voordeur een centrale plaats in de gevel had, konden de mensen laten zien dat ze welgesteld waren door er een ornament in te plaatsen.

Deze ornamenten heten snijramen. Het zijn kunstig gesneden houten sponningen waarin glas is gezet. Doordat de mode van de tijd steeds veranderde, kwamen er ook steeds weer andere typen snijramen.

Snijramen zijn op verschillende plaatsen in Leiden te vinden. De werkgroep Geveltekens heeft ze verzameld op een [kaart](#), waarop overigens ook alle andere geveltekens van Leiden zijn aangegeven.

[Lees meer](#)

Foto: Een fraai exemplaar van een snijraam zit boven de deur van café De vergulde kruik op Haarlemmerstraat 22 (foto: P. van der Vlist).

Nieuwsbrief Diogenes verschenen

In januari verscheen er weer een nieuwsbrief van Diogenes. In deze nieuwsbrief aandacht voor de gang van zaken rond de restauratie van Hogewoerd 63, de opknapbeurt voor de hal van Nieuwe Rijn 74 en de verkoop door de gemeente van de Finse school in de Professorenwijk.

[Lees meer](#)

Gevelteken van de maand februari Kippenbrug, Vrouwensteeg

Lange tijd was de Visbrug de enige verbinding tussen de beide oevers van de Rijn, maar in 1324 kwam er een tweede brug bij. Dit was de huidige Kippenbrug, die zijn naam overigens pas halverwege de 19de eeuw kreeg. Voor die tijd werd hij de Vrouwenbrug of Vrouwensteegbrug genoemd.

De naam Kippenbrug verwijst naar het pluimvee dat op marktdagen op de aangrenzende Boommarkt werd verhandeld.

In 2011 is de brug opnieuw aangelegd, naar het model van de brug uit 1905.

[Lees meer](#)

Een afbeelding uit de Beeldbank: De Barbaraschool aan het Levendaal

Deze foto, gemaakt vanaf de Korevaarstraat, geeft een fraai zicht op het gebouw van de St. Barbaraschool. Het was een bijzonder moment: bij het maken van de foto was het terrein ervoor tijdelijk onbebouwd. Hier stond de zeepfabriek van Sanders, die begin jaren tachtig werd afgebroken.

In 1985 en 1986 worden op deze plaats supermarkt Hoogvliet en de daarboven gelegen parkeergarage gebouwd. De Barbaraschool werd in 1984 afgebroken en eveneens vervangen door nieuwbouw.

Voor meer afbeeldingen uit de Beeldbank, klik [hier](#).

De geschiedenis van de damsport in Leiden

Op 10 februari 1910 werd de Leidsche Damvereeniging opgericht. Het was het begin van de georganiseerde damsport in Leiden. De geschiedenis van de damsport in Leiden is nu in een boek vastgelegd (120 pagina's). Dit boek bestaat uit vier delen.

1. Een beschrijving van de geschiedenis van de georganiseerde damsport in Leiden van 1910 tot aan de huidige tijd. Van de groei naar vijf damverenigingen in de jaren vijftig tot aan de afname naar één damvereniging in de huidige tijd.
2. Een beschrijving van vier dammers uit Leiden die nationaal én internationaal tot de wereldtop hebben behoord. Het betreft meervoudig deelnemer aan het wereldkampioenschap Wim Huisman en drie van zijn leerlingen: Evert Bronstring, Jan van Leeuwen en Cees Varkevisser.
3. Een beschrijving van de 'kleine' geschiedenis van de damsport in Leiden. Het betreft een compilatie van allerhande fragmenten uit dampartijen van de 'gewone' Leidse dammers.
4. Een beschrijving van de bijdragen die Leidse dammers hebben geleverd aan de damproblematiek in Nederland. Drie namen springen er daarbij uit: Jan Dubbeldeman, Gerard Geerlings en Piet van der Kwartel zijn bekend geworden als productieve problemisten die vanaf de twintiger jaren van de vorige eeuw damproblemen van hoge kwaliteit wisten te creëren.

Het boek kost 15 euro (exclusief verzendkosten) en is te verkrijgen bij het Leids Damgenootschap (avdkwartel@ziggo.nl) en via de website www.slagzet.com.

YouTube: Meelfabriek De Sleutels in 1935 (ELO)

Erfgoed Leiden Vondst van de Week Eduard Houbolt, huisje aan de Morsweg (1911)

Onlangs kreeg Erfgoed Leiden en Omstreken deze tekening van een huisje aan de 'Morschweg' in Leiden. De Haagse kunstenaar Eduard Houbolt tekende het in 1911. In die tijd had de Morsweg nog een landelijk karakter en weinig bebouwing. Het huisje dat Houbolt tekende, dateert uit de 17de eeuw.

Foto: De Morsweg aan het eind van de 19de eeuw (ELO).

Het is inmiddels verdwenen en ook is niet bekend waar het precies stond. Een zoektocht in de Beeldbank leverde helaas niets op. Weet u waar dit huisje gestaan heeft? Meld het dan op info@erfgoedleiden.nl.

[Lees meer](#)

Verkrijgbaar via de HVOL

De onderstaande artikelen zijn verkrijgbaar bij de HVOL. Belangstelling? Stuur een mail naar promotie@oudleiden.nl en wij zetten het voor u klaar.

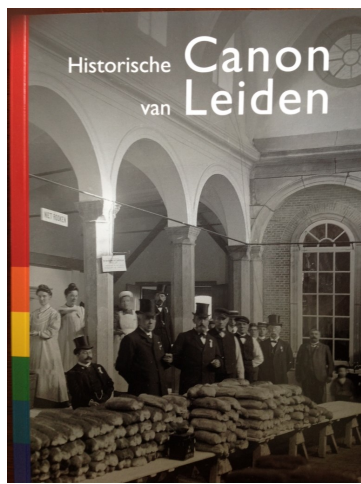
Cadeaulidmaatschap

Maak iemand voor een jaar lid van onze vereniging. Het nieuwe lid kan na dat jaar beslissen of hij/zij het lidmaatschap zelf wil voortzetten.

Prijs: 20 euro.

Historische Canon van Leiden

Leiden heeft een rijke geschiedenis. De Historische Canon van Leiden doet in kort bestek de hoofdlijnen van de geschiedenis van Leiden en de hoogte- en dieptepunten daarin, uit de doeken. Het is basiskennis over de stad die iedere bewoner en bezoeker van Leiden eigenlijk zou moeten (willen) hebben.

Het boek is zowel in een Nederlandstalige als in een Engelstalige versie beschikbaar, ideaal voor uw buitenlandse familieleden en vrienden!

Winkelprijs: 15,00 euro. HVOL-ledenprijs: 12,50 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

R. van Maanen (red.), Leiden, Geschiedenis van een Hollandse Stad (4 delen)

Aan het begin van de twintigste eeuw beschreef de Leidse hoogleraar P.J. Blok in vier delen de geschiedenis van Leiden. Een eeuw later werpen nieuwe kennis en inzichten, moderne onderzoekstechnieken en eigentijdse vragen een nieuw licht op de Leidse geschiedenis. Deze wordt beschreven in het vierdelige werk Leiden. De geschiedenis van een Hollandse stad.

Een team van redacteuren en auteurs heeft een wetenschappelijk verantwoord werk tot stand gebracht, geschreven voor een in de Leidse geschiedenis geïnteresseerd publiek.

Winkelprijs: 180 euro, HVOL-ledenprijs: 100 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Cor Smit, Tuinstad-Staalwijk, Van tuinen tot stadswijk

De geschiedenis van het gebied ten zuiden van de singels, dat zich in de eerste decennia van de vorige eeuw van een landelijk gebied met weilanden, groente- en siertuinen en bloemenkwekerijen ontwikkelde tot een echte Leidse stadswijk. Met tal van oude foto's en prentbriefkaarten.

Winkelprijs 14,50 euro. HVOL-ledenprijs: 12,50 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Frits van Oosten, De stad en de wethouder. Hoe Cees Waal de binnenstad van Leiden vernieuwde.

De stad en de wethouder beschrijft de weerstanden, de conflicten en ruzies, maar vooral de resultaten van het beleid van wethouder Cees Waal. Het singelpark is in deze dynamische periode geboren, met de universiteit wordt afgesproken dat het Doelenterrein voor een derde deel bestemd blijft voor sociale woningbouw en als de Stevenshof bebouwd moet worden, komt er geen snelweg langs de wijk.

Winkelprijs 18,50 euro. HVOL-ledenprijs: 16 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

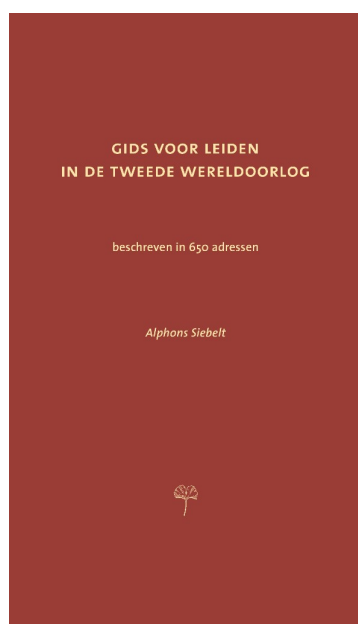
A.D. van Berge Henegouwen en J.A. van Doorn-Beersma (ed.), Oorlogsdagboek van Han de Wilde

1940-1945

In 2015 verscheen een uniek boek over de bezettingsperiode in Leiden, het oorlogsdagboek van Han de Wilde. De Wilde was eigenaar van een manufacturen- en beddenzaak in de Breestraat, maar misschien bekender nog wel als bestuurslid van de 3 October Vereeniging. De Wilde schreef zijn dagboek in 12 schoolschriften, die worden bewaard bij Erfgoed Leiden e.o. Het boek geeft een goed beeld van het verloop van de oorlogshandelingen en het dagelijks leven van de Leidenaren onder nazistisch regime.

Prijs: 15 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Alphons Siebelt, Gids voor Leiden in de Tweede Wereldoorlog

Deze gids bevat ongeveer 650 adressen van woonhuizen en andere gebouwen in Leiden en Oegstgeest met een toelichting over de bijbehorende gebeurtenissen in oorlogstijd. De toegevoegde informatie is bijzonder gevarieerd, zodat een goed beeld ontstaat van de gevolgen van de oorlog voor de stad en zijn bewoners op verschillende gebieden. Ook worden alle oorlogsmonumenten vermeld.

Prijs: 10 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Har Meijer, Het raadsel van de geheimzinnige ziekte

Wanneer in 1832 een onbekende ziekte Leiden binnenvalt, weet stadsgeneesheer Jan van Outeren absoluut niet hoe hij zijn doodzieke patiënten beter moet maken. Hij doet een aderlating, geeft pillen en drankjes, maar nets helpt. Zijn zoon Japie en zijn vriendje Isaac spelen een belangrijke rol in de zoektocht naar de oorzaak van de ziekte. Met een informatieve wandeling door het centrum langs de locaties van het boek.

Winkelprijs: 12,50 euro. HVOL-ledenprijs: 5,00 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Leids Jaarboekje

Oude nummers van het bekende jaarboekje. Onze voorraad wordt regelmatig aangevuld.

Prijs: 1 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Rens Heruer, *De Leidse kermis, een zaak van formaat*

De kermis en 3 oktober zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Je hebt geen Leidens Ontzet gevierd zonder op de kermis te zijn geweest. Het boek geeft in woord en beeld de geschiedenis van de Leidse kermis weer.

Winkelprijs: 22,50 euro. HVOL-ledenprijs: 20,00 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

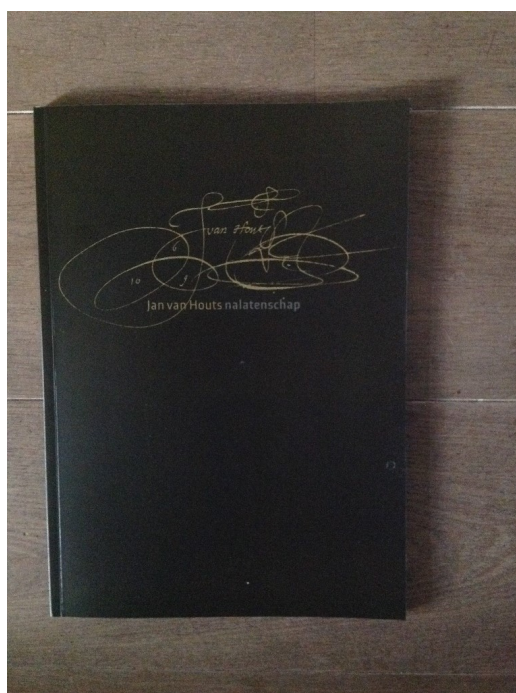
Jacques Meerman, *Kleine geschiedenis van de hutspot*

Het is misschien wel het bekendste Nederlandse gerecht: hutspot. Niemand weet wat de oorspronkelijke ingrediënten waren. Volgens sommigen zaten er pastinaken in, volgens anderen gember en volgens wéér anderen vis. Hoe dan ook, het gerecht is onlosmakelijk verbonden met het Leids Ontzet van 1574 en dus met de Nederlandse vrijheidsoorlog. De *Kleine geschiedenis van de hutspot* laat zien hoe de culinaire en sociaal-politieke geschiedenis met elkaar verknoopt zijn.

Winkelprijs 14,95 euro. HVOL-ledenprijs: 12,50 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Karel Bostoen, *Jan van Houts nalatenschap*

Wat wilde stadssecretaris Jan van Hout (1542-1609) dat er na zijn dood met zijn geld en goederen gebeurde? En wat lag en stond er allemaal in zijn huis aan de Nonnensteeg toen hij overleed? De uitgave *Jan van Houts nalatenschap* maakt geeft hierop antwoord. Een heldere inleiding, foto's van het document, een diplomatische transcriptie en een hertaling zorgen ervoor dat Van Houts laatste wil en de inventaris van zijn boedel nu voor iedereen toegankelijk zijn.

Prijs: 2,50 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Kees Walle, Buurthouden 1400-1795

De geschiedenis van de Leidse *gebuurten*, kleinschalige buurtorganisaties die de sociale infrastructuur van de stad vormden. Centraal stonden de burenplichten, waarvan het begraven van de doden de voornaamste was. Geen Leidenaar mocht of kon zich aan die verplichtingen onttrekken.

Prijs: 15 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Prentbriefkaarten

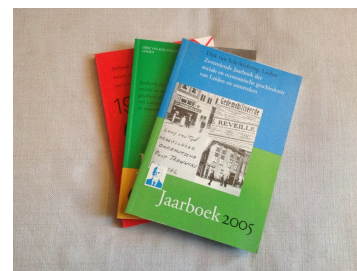
Set van 13 verschillende kaarten met afbeeldingen van de Leidse markten.

Prijs 2,50 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

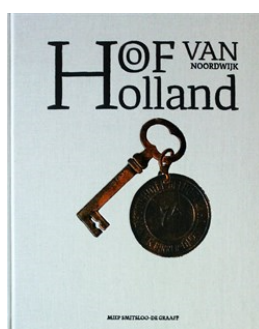
Jaarboek der sociale en economische geschiedenis van Leiden en omstreken

Aanwezige jaargangen: 1990, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1999, 2000, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007/2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013.

Prijs: 1 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Miep Smitsloo-de Graaff, Hof van Holland, de oudste herberg en huiskamer van Noordwijk

De geschiedenis van het Hof van Holland in Noordwijk begint in de 14de of 15de eeuw. De geschiedenis van dit bijzondere pand is nu vastgelegd in een prachtige en zeer rijk geïllustreerde, luxe gebonden uitgave van ruim 250 pagina's.

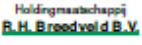
Winkelprijs: 34,95 euro. HVOL-ledenprijs: 25 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Bedrijfsleden

De onderstaande bedrijven zijn bedrijfslid van de Historische Vereniging Oud Leiden. Bent u ook een bedrijf met een warm Leids hart en met respect voor de Leidse geschiedenis? Dan is het ondersteunen van de Historische Vereniging Oud Leiden net iets voor u. Neem contact op met promotie@oudleiden.nl en we vertellen u er alles over.

Bedrijfsleden

	Alrijne Zorggroep	
	Rijksmuseum Boerhaave	
	Breedveld Holding	
	Buijk en Van der Horst, gerechtsdeurwaarders	
	Grandcafé de Burcht	
	Van Cleef Holding	
	De Leeuw Makelaardij bv	
	De Ruyter de Wildt en De Vroom, advocaten	
	Griffioen Precious Presents vof	
	Geelkerken Linskens, advocaten	
	HBK, Belastingadviseurs & Accountants	
	Hoogheemraadschap van Rijnland	
	La Gro advocaten	
	Macropa BV	
	Glas- en Schildenwerken van Muiden bv	
	Stichting Pieterskerk Leiden	
	Prima Management	
	Rabobank Leiden-Katwijk	
	Regionaal Opleidingen Centrum Leiden (ROC)	
	Museum Volkenkunde	
	Schulpen Schuim BV	
	Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden	
	Stichting Hofjes van de Diaconie	
	Tandartsenpraktijk Zoetenwoudsesingel	
	Teekens Karstens, advocaten en notarissen	
	Universiteit Leiden	
	Van der Valk Hotel Leiden	
	Architectenburo Veldman Rietbroek Smit	
	Zorgverzekeraar Zorg en Zekerheid	

Copyright © 2018 Historische Vereniging Oud Leiden, All rights reserved.

[Gegevens wijzigen](#) | [afmelden](#)

MailChimp.